

Asia: VN/33945/2023

## **Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle lukiolain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta**

### Lausunnonantajan lausunto

#### **1. Yleisiä huomioita esitysluonnoksesta**

Sodankylän kunta on hyvillään mahdollisuudesta antaa tämä lausunto. Kaikilta Sodankylän lukion opettajilta on pyydetty näkemyksiä kohtiin, joista lausuntoa pyydettiin. Olemme myös tutustuneet Suomen Kuntaliiton lausuntaluonnokseen, eikä meillä ole siihen huomauttamista. Muutamia omia huomioitamme kuitenkin tuomme esille.

Yleisesti todettiin, että oppimisen tukea koskeva esitys tarvitsee vielä lisähiomista. Myös rahoitusjärjestelmän osalta katsomme esityksen tarvitsevan jatkotyöskentelyä.

Muihin kohtiin lausumme kunkin aiheen kohdalla erikseen.

#### **2. Oppimisen tukea ja erityisopetusta koskevat säädösehdotukset**

Olemme sitä mieltä, että nykyisessä lukiolaissa kirjatut erityisopetuksen ja oppimisen tuen mallit ovat hyvät, kunhan niihin lisätään opiskelijan oikeus tukiopetukseen. Oppilaan oikeus erityisopetukseen ja muuhun oppimisen tukeen on laissa jo turvattu. Ei ole tarpeen koettaa yhdenmukaistaa lukiokoulutuksen oppimisen tukea muihin koulutusmuotoihin. Huoltajille ei saa syntyä käsitystä, että lukiossa erityisopetus olisi samanlaista, yhtä vahvasti tukevaa ja yksilöllistämisen mahdollistavaa kuin perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa. Lukiossa oppisisältöjä ja vaatimuksia ei voi yksilöllistää. Tuen ketjun yhtenäistämiseen sisältyviä asioita emme täysin hahmottaneet. Tiedonsiirtojen sujuvoittamista pidämme tärkeänä.

Erityisopetukseen liittyvä esitys hallinnollisesta päätöksestä lisää työtä ja byrokratiaa, mutta siitä ei ehkä suoraan seuraa parannus tuen ja erityisopetuksen saatavuuteen. Hallintopäätöstä tehokkaammin tukea tarvitsevaa opiskelijaa auttaisi riittävä resursointi lukion erityisopetukseen.

Erityisopetus vs. opettajan antama tuki ja tukiopetus pitäisi olla selkeästi eri asioita. Erityisopettajan antama konsultaatio aineenopettajalle on tärkeää, mutta aineenopettaja ei ole erityisopettaja.

Vierastimme esityksen sitä kohtaa, josta saattoi saada käsityksen, että opiskelijan pitäisi hakea erityisopetusta ja siihen pitäisi olla perustelut. Meidän käsityksemme mukaan opiskelijalla on oikeus erityisopetukseen, ilman että sitä erikseen haetaan.

Emme halua, että lakimuutoksella annetaan nuorille epärealistinen koulutuslupaus, niin että kuka tahansa, joka on peruskoulussa suorittanut jossakin aineessa opinnot yksilöllistetyn oppimäärän mukaisesti, voisi saada suoritettua lukion oppimäärän. Tehokkaimmin tukea tarvitsevaa opiskelijaa auttaisi kunnan resursointi lukion erityisopetukseen ja tukiopetukseen sekä erityisopettajien, aineenopettajien ja opinto-ohjaajien yhteistyön kehittäminen. Nämä tuki- ja yhteistyömuotojen kirjaukset tehtäisiin luonnollisesti LOPS:iin joko Opiskelun tuki -lukuun ja / tai ohjaussuunnitelmaan.

### **3. Lukiokoulutuksen rahoitusperusteita koskevat säädösehdotukset**

Tässä olemme täsmälleen Kuntaliiton lausunnon takana.

### **4. Englanninkielistä lukiokoulutusta, opiskelijavalintaa ja ylioppilastutkintoa koskevat säädösehdotukset**

Kansainvälistymiseen ja monikulttuurisuuteen myönteisesti suhtautuvana kuntana Sodankylä näkee hyvänä esityksen, että ylioppilastutkinnon voi suorittaa kansalliskieltemme lisäksi myös englannin kielellä.

Itse tutkinnon englanninkielinen järjestäminen Sodankylässä ei meitä huoleta, mutta ainakaan tällä hetkellä meillä ei ole resursseja riittävään englanninkieliseen lukio-opetukseen. Sama ongelma lienee muillakin Suomen lähilukioverkostoon (pienien lukioiden verkostoon) kuuluvilla opetuksen järjestäjillä.

### **5. Taito- ja taideaineiden ylioppilaskoetta koskevat säädösehdotukset**

Pidämme hyvänä esityksenä taito- ja taideaineiden ottamista mukaan ylioppilastutkintoon. Niiden suorittamisessa tulee kuitenkin huolehtia, että esimerkiksi erityisjärjestelyt toimivat, laajenevan tutkinnon kustannukset korvataan koulutuksen järjestäjälle ja että arviointi on yhdenvertaista.

### **6. Tilauskoulutusta koskevat säädösehdotukset**

Tähän meillä ei ole kommentoitavaa.

### **7. Muut kommentit**

On mielenkiintoista, että lukiokoulutukseen ja ylioppilastutkintoon halutaan tehdä muutoksia. Minna Vuorio-Lehti selvitti väitöstutkimuksessaan

'Valkolakin viesti : ylioppilastutkintokeskustelu Suomessa toisen maailmansodan jälkeen' vuonna 2006, miten ylioppilastutkintoon ja ylioppilaisiin liittyvä arvostuksen traditio on vahva ja se kiinnittyy tiukasti ja monilla tavoilla kulttuurimme arvostuksiin. Siksi sitä on ollut niin vaikea muuttaa tai peräti poistaa perusteltujenkaan koulutuspoliittisten argumenttien edessä.

Nyt käsillä olevat esitykset uskaltavat ainakin jonkin verran tuomaan uutta tähän arvostettuun koulutukseen ja tutkintoon.

Lakkala Irja-Kaisa  
Sodankylän kunta - Sodankylän hyvinvointi- ja sivistyspalvelut